

Pět předpokladů kněžského a řeholního povolání (2)

(dokončení)

Andreas Tapken

3. Schopnost mít rád a darovat svůj život

Jde o viditelné kritérium, které dovoluje hodnotit, zda identita dané osoby dozrála. Některé ze znamení, že dotyčná osoba má tyto schopnosti: je schopna pracovat pro druhé, nebát se toho, co je nové a neznámé, zajímá se o svět druhých lidí a vychází druhým vstříc. Občas se mohou objevit fáze určité sebezahleděnosti a egoismu. Jde o zcela normální období, které je důležité pro utváření osobnosti. Lidé, kteří si jimi prošli, se pak obvykle cítí zralejší a schopnější lépe žít pro druhé.

Tato období nelze zaměňovat s narcisismem, kde převažuje kroužení kolem sebe samých, sklon k dramatizaci vlastního prožívání a sebestřednosti, přehnaná péče o sebe a využívání druhých lidí k vlastnímu prospěchu. V tomto postoji lze těžko nezištně být s druhými lidmi, komunita je zneužívána jako prostředí sebeprosazení. Za tímto narcisistním chováním se často skrývá velmi křehká a roztržitá osobnost, která potřebuje pomoc zvenčí, aby své chování upravila. Je třeba říci, že kněžská služba i řeholní život vyžaduje schopnost sebedaru, lásky a úcty k druhému člověku, tedy schopnosti, které narcisistní osobnost není schopna rozvinout.

4. Spiritualita společenství

Struktury, ve kterých dnes pracujeme i žijeme, jsou obvykle velmi komplexní a vyžadují schopnost spolupráce. Nejde o čistě praktickou

záležitost, ale o spiritualitu společenství, kterou má pěstovat jak řeholní komunita, tak kněz, který má být ve své farnosti služebníkem společenství a jednoty – k tomu je ovšem zapotřebí, aby dotyčné osoby poznaly a na vlastní kůži zakusily zdravý komunitní život, který nevzniká jen tím, že spolu někde bydlí či pracuje skupina křesťanů. Zvláště u kněží může být problém dřívější formace k tomu, aby dokázal být osamělým bojovníkem na vinici Páně, žít v duchovní i praktické osamělosti stylem života, který se téměř neliší od životního stylu dnešních singles. Přestože dnes řada kněží a adeptů na řeholní život volá po společenství, je třeba konstatovat, že v něm neumí žít, protože je po léta (aniž by to zpozorovali) utvářel poměrně individualistický způsob života. Proto se také mnozí komunitního života bojí, i když po něm současně i touží. Je to dáno i tím, že duchovní dimenze společného života je nám z větší části dnes cizí a bylo by třeba, abychom k ní postupně dospěli, protože je svědectvím a současně přítomností Krista (nikoliv tedy jen z praktických důvodů).

5. Ochota se učit

Uvedené předpoklady téměř žádný kandidát ve chvíli, kdy vstupuje do semináře nebo se stává součástí řeholního společenství, obvykle nemá. Je třeba, aby se k nim prožil, aby jich nabyl, občas tedy se značnými obtížemi. Proto také je velice důležitý tento poslední předpoklad:

kandidát by měl být ochoten se učit. Dotýkáme se tak jeho způsobilosti umět reálně zhodnotit své schopnosti a možnosti, ale také prostě ochoty nechat se vtáhnout do určitého procesu rozvoje, spojená s otevřeností k tomu stále se něčemu učit, a to po celý život. Tato schopnost kráčet, vyvíjet se, činí z kandidáta pravého duchovního poutníka. Jednou z klíčových otázek, kterou si tedy musíme klást ve chvíli, když máme někoho přijmout do semináře či do procesu řeholní formace zní: Chce se tenhle člověk také

něco naučit? Je ochotný vstoupit do onoho současně duchovního i lidského procesu, který často vede ke zpochybnění našich obvyklých postojů, východisek, představ? Je ochotný na sobě něco měnit a chápat formaci jako celoživotní proces, který nekončí řeholními sliby či kněžským svěcením? Negativní odpověď na tyto otázky obvykle doprovází známky určité pasivity ze strany kandidáta, rigidnost a silně obranné postoje jako součást základní struktury osobnosti. Naopak pozitivní znamení představuje určitá pružnost, tvořivost a otevřenost novým podnětům, zájem o svět a ochota k nahlédání vlastních vnitřních mechanismů a postojů, chuť k dialogu a reflexi o vyslechnutých tématech.

Podle článku Andreade Tapkena, L'ingresso in seminario: presupposti e competenze, který vyšel in Tredimensioni. Psicologia, Spiritualità, Formazione 3 (2009), 260-267 přeložila a doplnila dč